

Teersmortelweg, Wijchen

Quickscan flora en fauna

1 Inleiding

Aanleiding voor dit verkennend onderzoek (quickscan) vormt de voorgenomen realisatie van negen appartementen aan de Teersmortelweg te Wijchen, behorende bij het bestemmingsplan 'De Kleyn' te Wijchen.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. Op onderstaande kaart is het onderzoeksgebied weergegeven.

Figuur 1: Omcirkeld, locatie onderzoeksgebied (Natuurloket, 2009)

1.1 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten. Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is.

2 Aard van het plangebied en de ruimtelijke ingreep

Het plangebied bestaat uit een voormalig dansschoolgebouw met verharding (parkeerplaatsen). Aangrenzend aan het perceel ligt een strak gemaaide weide omgeven door een haag met een molen.

Figuur 2: Luchtfoto planlocatie (maps.msn.nl, 2009)

De ruimtelijke ontwikkeling bestaat uit de sloop van het huidige gebouw en de realisatie van een appartementencomplex, bestaande uit negen appartementen, een kelder met tien parkeerplaatsen en bergingen. Aan de Teersmotelweg komen nog eens acht parkeerplaatsen. Achter het appartementencomplex komt een tuin over de gehele breedte met een diepte van twee meter.

3 Beschermd gebied

Er is geen sprake van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet ter plaatse of in de nabijheid van het plangebied. Er bevindt zich geen Ecologische hoofdstructuur (EHS) of Provinciale Groene Hoofdstructuur (GHS) in of nabij het plangebied.

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). De Natuurbeschermingswet richt zich op de bescherming van gebieden, de Flora- en faunawet op de bescherming van soorten. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale streekplannen uitgewerkt. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. In of in de nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

4 Methode

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Literatuuronderzoek

De volgende bronnen zijn in het kader van dit onderzoek gebruikt:

- het via internet te raadplegen natuurloket (www.natuurloket.nl);
- provinciale gegevens met betrekking tot de EHS en vogels en planten van de Rode Lijst;
- landelijke en provinciale verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, vissen, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met name uit verspreidingsatlassen;
- natuuronderzoek uit de omgeving van het onderzoeksgebied.

Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van gespecialiseerde organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels min of meer gedateerd is, blijkt dat in of nabij de locaties in het verleden diverse strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of dateringen van de waarnemingen zijn daarbij niet bekend. Deze gegevens hebben veelal betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het onderzoeksgebied.

De website www.waarneming.nl is daarnaast eveneens geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kan op deze website natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt redelijk gecontroleerd middels peer review. Soortwaarnemingen via deze bron zijn derhalve redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is afgelegd op 29 juni 2009 bij 26°C en onbewolkt weer. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten eveneens opgetekend.

5 Beschermde soorten

5.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af de diersoorten of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoeworden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime

Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime

Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is derhalve geen ontheffing nodig.

5.2 Natuurwaarden plangebied

Op basis van een eerste verkenning middels het natuurloket is geconstateerd dat in het kilometerhok (X:178 / Y:424) waarin de locatie ligt, (strikt) beschermde zoogdieren (vijf tabel 2/3-soorten en twee habitatrichtlijn soorten) en vaatplanten (twee tabel 2/3-soorten en vier rode lijst soorten) zijn aangetroffen. Het overgrote deel van de soortgroepen is echter slecht of zelfs geheel niet onderzocht, waardoor het natuurloket beperkt inzicht biedt in mogelijk aanwezige beschermde soorten.

De website www.waarneming.nl geeft voor de bebouwde kom van Wijchen de volgende waargenomen belangwekkende, beschermde soorten (alleen vogels):
Sperwer, Buizerd, Groene Specht, Grote Bonte Specht..

De Groene atlas van de provincie Gelderland heeft geen gegevens voor de planlocatie.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen (5x5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft:

- een groot aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten als egel, veldmuis, rosse woelmuis, dwergmuis, bunzing, wezel, konijn, haas, ree en daarnaast de zwaarder beschermde eekhoorn, das, waterspitsmuis en vleermuissoorten waaronder de Laatvlieger, franjestaart, gewone baardvleermuis, baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, vale vleermuis, en watervleermuis.
- een groot aantal algemene vogelsoorten en daarnaast ook een groot aantal vogelsoorten van de rode lijst en vele standvogels. In of nabij het plangebied (5 x5 kilometerhok) zijn waargenomen de dodaars, geoorde fuut,

- wespendief, havik, sperwer, buizerd, torenvalk, boomvalk, visdief, tureluur, steenuil, bosuil, ransuil, groene specht, zwarte specht, grote bonte specht, kleine bonte specht, roodborsttapuit, wielewaal;
- de relatief algemene levendbarende hagedis en een aantal zeldzame tot zeer zeldzame amfibieën zoals alpenwatersalamander, kamsalamander, rugstreeppad, heikikker, poelkikker, knoflookpad;
- enkele zeldzamere en beschermde plantensoorten zoals grote kaardenbol, gewone vogelmelk;
- een groot aantal algemene vlindersoorten als kleine vos, oranjetipje, bruin blauwtje;
- een aantal algemene libellensoorten als venglazenmaker, paardenbijter, zwarte heidelibel naast de veel zeldzamere venwitsnuitlibel en noordse witsnuitlibel;
- bermpje, kleine modderkruiper, rivierdonderpad.

Op basis van ligging, karakter, beschikbare gegevens en habitatvoorkeur voor bovengenoemde soorten, is naar verwachting in het plangebied vooral sprake van algemene soorten, waarvan overigens een deel wel beschermd is. Derhalve worden in het plangebied met name een aantal algemeen voorkomende licht beschermde tabel 1-soorten zoals de gewone pad en bruine kikker verwacht, naast een aantal strikter beschermde broedvogels en vleermuizen.

5.2.1 Licht beschermde soorten (tabel 1-soorten)

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied in de omgeving aanwezig blijft en het algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

5.2.2 Vogels

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd, dit betreft vele uilensoorten, spechtensoorten en in bomen broedende roofvogels. In het plangebied komen geen bomen voor dikker dan 0,3 meter. Gezien de verspreiding, habitatvoorkeur(en) van bovenstaande vogelsoorten en de aard van de beplanting en bebouwing kan de eventuele aanwezigheid van standvogels in het plangebied zelf worden uitgesloten.

5.2.3 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hollen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Op voorliggende planlocatie zijn echter geen grote bomen (diameter borsthoogte > 0,3 meter) aangetroffen met (voor vleermuizen geschikte) gaten, hollen of scheuren.

Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. Het te slopen dansschoolgebouw bestaat deels uit een plat dak. De rest van het pand bestaat uit een dak met dakpannen, ideaal voor vleermuizen. Daarnaast is het gebouw opgetrokken uit spouwmuren met verluchtingsgaten, waar vleermuizen zouden kunnen in- en uitvliegen. Spouwmuren kunnen tevens worden gebruikt door kraamkolonies. Daarnaast bevindt zich boven de ingang van het gebouw een houten betimmering waar vleermuizen zich achter kunnen ophouden. Gezien de aard van de bebouwing, de groene, parkachtige omgeving van het plangebied, wordt aanbevolen een aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in de te verwijderen bebouwing uit te voeren.

6 Conclusie

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat het onderzoeksgebied een potentiële habitat biedt voor een aantal (algemene) beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels en vleermuizen.

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kapwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit geldt voor vele spechten- en uilensoorten en in bomen broedende roofvogels. Het plangebied zelf wordt niet geschikt geacht als (permanente) verblijfplaats voor deze soorten.

Het te slopen dansschoolgebouw heeft spouwmuren, dakpannen, houten betimmering waarachter zich vleermuizen zouden kunnen ophouden. Er dient derhalve nader onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen in de te verwijderen bebouwing te worden uitgevoerd. Indien er geen vleermuizen in de bebouwing worden geconstateerd, zijn er geen belemmeringen met betrekking tot de Flora- en Faunawet aan de orde. Worden er echter wel vleermuizen geconstateerd dan is een ontheffing noodzakelijk.

Rosmalen, 03 juli 2009

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening

Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen

T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99

E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl